

KEMIKAALI OHUTUSKAART

1. JAGU. Aine/segude ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine

1.1 Tootetähis

Toote nimetus : Kem-Kromik 671 Alkyd (Formerly known as SHERWIN M671)

Toote kood : M671

1.2 Aine või segude asjaomased kindlaksmääratud kasutusala ning kasutusala, mida ei soovitata

Materjali kasutamine : Värv või värviga seotud materjal.

: Vaid tööstuslikuks kasutamiseks.

1.3 Andmed ohutuskaardi tarnija kohta

Sherwin-Williams UK Limited - Protective & Marine
Coatings Division EMEA
Tower Works
Kestor Street
Bolton
BL2 2AL
United Kingdom
+44 (0) 1204 521771

The Sherwin-Williams Company
Inver France SAS
2 Rue Jean Revaus - BP 80088 - 79102
Thouars CEDEX
France

**Käesoleva kemikaali
ohutuskaardi eest
vastutava isiku e-maili
aadress** : hse.pm.emea@sherwin.com

1.4 Hädaabitelefoni number

Riiklik konsultatiivorgan/Mürgistusteabekeskus

Telefoninumber : +372 626 93 90

Tarnija

Telefoninumber : +(44)-870-8200 418

Tööaeg : Hädaolukorras on võimalik ühendust võtta ööpäevaringselt

2. JAGU. Ohtude identifitseerimine

2.1 Aine või segude klassifitseerimine

Toote määramine : Segu

Klassifikatsioon vastavalt EÜ määrusele nr 1272/2008 [CLP/GHS]

Flam. Liq. 3, H226
STOT SE 3, H336
STOT RE 1, H372
Asp. Tox. 1, H304
Aquatic Chronic 3, H412

2. JAGU. Ohtude identifitseerimine

Vastavalt muudatustega määrusele (EÜ) nr 1272/2008 on see toode klassifitseeritud ohtlikuks.

Ülalmainitud H-lauset täisteksti vt 16. jagu.

Vaadata jaost 11 tervisemõjude ja sümptomite üksikasjalikuma teabe kohta.

2.2 Märjastuselemendid

Ohu piktogramm :

Tunnussõna :

Ettevaatust

Ohulaused :

Tuleohtlik vedelik ja aur.
Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav.
Võib põhjustada unisust või peapööritust.
Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel.
Kahjulik veeorganismidele, pikaajaline toime.

Hoiatuslaused

Vältimine :

Hoida eemal soojusallikast, kuumadest pindadest, sädemetest, leekidest ja muudest süüteallikatest. Mitte suitsetada. Vältida sattumist keskkonda. Mitte sisse hingata auru. Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.

Reageerimine :

ALLANEELAMISE KORRAL: Võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSTEABEKESKUSE või arstiga. MITTE kutsuda esile oksendamist.

Hoidmine :

Mitterakendatav.

Kõrvaldamine :

Mitterakendatav.

Ohtlikud koostisosad :

Lahustibensiin (nafta), keskmiselt alifaatne
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke

Täiendavad mürkistuse elemendid :

Hoiatus! Pihustamisel võivad tekkida ohtlikud sissehingatavad piisad. Pihustatud ainet või udu mitte sisse hingata. AINULT TÖÖSTUSLIKUKS KASUTAMISEKS

Pakendi erinõuded

Mitterakendatav.

2.3 Muud ohud

See segu ei sisalda klassidesse PBT (püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised) või vPvB (väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad) kuuluvaid aineid.

Teised ohud, mis ei kajastu klassifikatsioonis :

Ilesüttimise oht. Tolmupritsetega riid ja muud saastunud orgaanilist materjali peab niisutama ja see tuleb paigutada hermeetiliselt suletud metallkonteinerisse. Hoida tulekindlas kohas.

3. JAGU. Koostis/teave koostisainete kohta

3.2 Segu

Toote/koostisosa nimi	Identifitseerijad	%	Määrus (EÜ) nr 1272/2008 [CLP]	Tüüp
Lahustibensiin (nafta), keskmiselt alifaatne	REACH #: 01-2119458049-33 CAS: 64742-88-7 Indeks: 649-405-00-X	≤14	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 STOT RE 1, H372 (kesknärvisüsteem) Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411	[1]
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke	REACH #: 01-2119458049-33 EÜ: 265-185-4 CAS: 64742-82-1	<10	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 STOT RE 1, H372 (kesknärvisüsteem) Asp. Tox. 1, H304	[1]

3. JAGU. Koostis/teave koostisainete kohta

Lahustibensiin (nafta), kerge aromaadne	Indeks: 649-330-00-2 REACH #: 01-2119455851-35 CAS: 64742-95-6 Indeks: 649-356-00-4	≤0.89	Aquatic Chronic 2, H411 EUH066 Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H335 STOT SE 3, H336 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 2, H411 EUH066	[1]
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	REACH #: 01-2119463258-33 CAS: 64742-48-9 Indeks: 649-327-00-6	≤0.79	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 Asp. Tox. 1, H304 EUH066	[1]
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	REACH #: 01-2119457273-39 CAS: 64742-48-9 Indeks: 649-327-00-6	≤0.22	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 Asp. Tox. 1, H304 EUH066 Ülalmainitud H-lausetate täisteksti vt 16. jagu.	[1]

Puuduvad sellised täiendavad koostisained, mida hetkel tarnijale teadaolevate andmete põhjal ja kasutatavates kontsentratsioonides on klassifitseeritud tervisele või keskkonnale ohtlikuks, on PBT'd või vPvB'd või millele on määratud töökeskkonna piirnorm ja vajaksid seetõttu käesolevas punktis käsitlemist.

Tüüp

[1] Tervise- või keskkonnoohtlikuks klassifitseeritud aine

[2] Töökeskkonnas sisalduse piirnormiga aine

[3] Aine vastab PBT kriteeriumile vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006, XIII lisa

[4] Aine vastab vPvB kriteeriumile vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006, XIII lisa

[5] Võrdväärse ohuteguriga aine

[6] Ettevõtte eeskirjadest tulenev täiendav avalikustamine

Saadaolevad töökeskkonna piirnormid on loetletud jaotises 8.

4. JAGU. Esmaabimeetmed

4.1 Esmaabimeetmete kirjeldus

- Üldine** : Alati otsida arstiabi, kui on kahtlusi ja sümptomid püsivad. Teadvuseta isikule ei või kunagi midagi anda suu kaudu. Teadvuseta kannatanu asetada toibumisasendisse ja otsida kohe arstiabi.
- Kokkupuude silmadega** : Eemaldada kontaktläätsed, loputada avatud silmi puhta värske veega, hoides silmalauge avatuna vähemalt 10 minutit ja pöörduda koheselt arsti poole.
- Sissehingamisel** : Viia kannatanu värske õhu kätte. Hoida kannatanu soojas ja puhkeasendis. Kui kannatanu ei hingata, kui hingamine on ebaregulaarne või tekib hingamispeetus, tuleb teostada kunstlikku hingamist või hapniku andmist väljaõppinud isikute poolt.
- Naha kokkupuude** : Eemaldada saastatud riided ja jalanõud. Pesta nahka põhjalikult seebi ja veega või kasutada naha puhastamiseks mõeldud tunnustatud vahendeid. MITTE kasutada lahusteid või vedeldajaid.
- Allaneelamine** : Allaneelamisel pöörduda arsti poole ning näidata pakendit või pakendimärgistust. Hoida kannatanu soojas ja puhkeasendis. MITTE kutsuda esile oksendamist.
- Esmaabitöötajate kaitse** : Ei tohi ette võtta tegevusi, millega on seotud isikurisk või ilma sobiva väljaõppeta. Kui arvatakse kohapeal veel aure olevat, peab päästemeeskonna liige kandma vastavat maski või suruõhuhingamisaparaati. Suust-suhu hingamise teostamine võib olla ohtlik abi osutavale isikule.

4.2 Olulisemad akuutsed ja hilisemad sümptomid ning mõju

4. JAGU. Esmaabimeetmed

Segu enda kohta pole andmed kättesaadavad. Kasutatud protseduur, et tuletada klassifikatsioon vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008 [CLP/GHS]. Üksikasju vaata Punktidest 2 ja 3.

Kokkupuude lahustikoostisosa aurudega, mille kontsentratsioon ületab töökeskkonna piirnормi, võib esile kutsuda pöördumatu tervisemõju nagu limaskestade ja hingamisteede ärrituse, samuti ka neerude, maksa ja kesknärvisüsteemi pöördumatuid mõjusid. Sümptomide ja tunnuste hulka kuuluvad peavalu, peapööritus, väsimus, lihaste nõrkus, unisus ja äärmuslikul juhul ka teadvusekaotus.

Absorptsioonil läbi naha võivad lahustid põhjustada mõningaid ülalpoolloetletud mõjusid. Korduv või pikaajaline kokkupuude selle seguga võib põhjustada naha rasvaärastust, mille tulemuseks on mitteallergiline kontaktdermatiit ja imendumine läbi naha.

Silma pritsimisel võib vedelik põhjustada ärritust ja tagasipöörduvat kahjustust.

Allaneelamine võib põhjustada iiveldust, kõhulahtisust ja oksendamist.

Kus teada, võtab see arvesse viivitusega ja vahetud mõjud ning samuti komponentide kroonilised mõjud lühiajalisest ja pikaajalisest kokkupuutest suukaudsel, sissehingamisel ja nahakaudsel teel ning silma sattumisel.

4.3 Mäрге igasuguse vältimatu meditsiiniabi ja eriravi vajalikkuse kohta

Juhised arstidele : Ravida haigustunnuste järgi. Pöörduda mürgistusravi spetsialisti poole viivitamatult, kui suur kogus on alla neelatud või sisse hingatud.

Eritoimingud : Ei vaja eriravi.

Vaata toksikoloogilist teavet (punkt 11)

5. JAGU. Tulekustutusmeetmed

5.1 Tulekustutusvahendid

Sobivad kustutusvahendid : Soovitavad: alkoholikindel vaht, süsinikdioksiid, pulbrid.

Sobimatud kustutusvahendid : Mitte kasutada veejuga.

5.2 Aine või seguga seotud erilised ohud

Aine või segu ohud : Tulekahjus tekib paks must suits. Laguproduktid võivad põhjustada terviseohtu.

Ohtlikud põlemisproduktid : Lagusaadused võivad sisaldada järgmisi materjale: süsinikmonooksiid, süsinikdioksiid, suits, lämmastikoksiidid.

5.3 Nõuanded tuletõrjujatele

Tuletõrjujate erikaitsemeetmed : Jahutada tulega kokkupuutuvaid suletud konteinereid veega. Vältida tulekustutusvee sattumist kanalisatsiooni või veekogudesse.

Erikaitsevahendeid tuletõrjujatele : Tuletõrjujad peavad kandma suruõhk-hingamisaparaate (SCBA) ja täielikku kaitsevarustust.

6. JAGU. Meetmed juhusliku sattumise korral keskkonda

6.1 Isikukaitsemeetmed, kaitsevahendid ja toimimine hädaolukorras

Tavapersonal : Kõrvaldada süttimisallikad ja ventileerida piirkond. Vältida auru või udu sissehingamist. Järgida jaotistes 7 ja 8 toodud kaitsemeetmeid.

Hoida ära kõrvaliste ja kaitsevahenditeta inimeste sisenemine.

Päästetöötajad : Kui lekke puhul on vajalik eririietus, arvestage 8. jao teabega sobivate ja ebasobivate materjalide kohta. Vt ka teavet "Tavapersonal".

6.2 Keskkonnakaitsemeetmed : Ärge lubage sattumist kanalisatsiooni või veekogudesse. Kui toode saastab järvi, jõgesid või kanalisatsiooni, teavitada sellest võimuorganeid vastavalt kohalikele õigusaktidele.

6. JAGU. Meetmed juhusliku sattumise korral keskkonda

6.3 Tökestamis- ning puhastamismeetodid ja -vahendid : Korjata ja koguda mahavool koos mittepõleva absorbendiga, näit. liiv, muld, vermikuliit, diatomiitmuld ja panna konteinerisse kõrvaldamiseks vastavalt kohalikele eeskirjadele (vaata Punkt 13). Eelistatult puhastada detergendiga. Vältida lahustite kasutamist.

6.4 Viited muudele jagudele : Hädaabi kontaktinfo kohta vt 1. jagu.
Sobiva individuaalse kaitsevarustuse kohta vt 8. jagu.
Täiendava jäätmekäitluse teabe kohta vt 13. jagu.

7. JAGU. Käitlemine ja ladustamine

Teave selles jaos sisaldab üldist nõuannet ja juhendeid. 1. jaos kindlaksmääratud kasutusala nimekirjas tuleb uurida iga kättesaadavat erikasutuse teavet, mida anna(vad)b kokkupuute stsenaarium(id).

7.1 Ohutu käitlemise tagamiseks vajalikud ettevaatusabinõud : Vältida plahvatus- või tuleohtlike kontsentratsioonidega aurude teket õhus ja vältida kontsentratsioone, mis ületavad töökeskkonna piirnorme.

Lisaks võib toodet kasutada ainult piirkonnas, kust kõik lahtised tule- ja muud süttimisallikad on eemaldatud. Elektriseadmed peavad olema kaitstud vastavalt standardiga kehtestatud nõuetele.

Segu võib omandada staatilise elektrilaengu: ühest mahutist teise ülekandmisel tuleb alati kasutada maandusjuhtmeid.

Operaatorid peavad kandma antistaatilisi jalatseid ja riietust ning põrandad peavad juhtima elektrit.

Hoida eemal kuumuse, sädemete ja leegi eest. Sädemeid tekitavaid töövahendeid ei tohi kasutada.

Vältida kemikaali sattumist nahale ja silma. Vältida selle segu kasutamisel tekkiva tolmu, mikroosakeste, pihustuse või udu sissehingamist. Vältida lihvimistolmu sissehingamist.

Piirkonnas, kus seda materjali käideldakse, hoitakse ja töödeldakse, on söömine, joomine ja suitsetamine keelatud.

Kanda asjakohaseid isikukaitsevahendeid (vaata punkt 8).

Pakendi tühjendamisel mitte kasutada survet. Pakend ei ole surveanum.

Alati hoida pakendites, mis on valmistatud samast materjalist kui originaalpakend.

Viia kooskõlla töötervishoiu ja tööohutuse seadustega.

Ärge lubage sattumist kanalisatsiooni või veekogudesse.

Teave tule- ja plahvatuskaitse kohta

Aurud on raskemad kui õhk ja võivad levida mööda põrandaid. Aurud võivad õhuga moodustada plahvatava segu.

Kui operaatorid peavad viibima pihustuskambris, siis vaatamata sellele, kas nad tegelevad pihustamisega või mitte, on ventilatsioon ilmselt ebapiisav selleks, et reguleerida osakeste ja aurude konsentratsiooni vajalikul määral. Sellistel juhtudel peavad operaatorid kandma suruõhuga respiraatorit, kuni osakeste ja aurude kontsentratsioon on langenud alla lubatud piiride.

7.2 Ohutu ladustamise tingimused, sealhulgas sobimatud ladustamistingimused

: Hoida kooskõlas kohalike eeskirjadega.

Märkused koosladustamise kohta

Hoida eemale: oksüdeerivad ained, tugevad leelised, tugevad happed.

Täiendav teave ladustamistingimuste kohta

Jälgida märgistusel olevaid hoiatusi. Ladustada kuivas, jahedas ja hästi ventileeritavas kohas. Hoida eemal soojusallikast ja otsesest päikesevalgusest. Hoida eemale tuleallikatest. Mitte suitsetada. Vältida võõraste ligipääsu. Avatud pakendid tuleb hoolikalt uuesti sulgeda ja lekke vältimiseks hoida püstiasendis.

Saastunud absorbent võib olla sama ohtlik kui mahavoolanud toode.

Hoida suletud algses konteineris temperatuuril 5°C ja 25°C.

7.3 Eri kasutus

7. JAGU. Käitlemine ja ladustamine

Soovitused : Ei ole saadaval.

Tööstusesektorile eriomased lahendused : Ei ole saadaval.

Iseenesliku süttimise riski ja teisi tuleohte minimeerib heade majandamistavade järgimine, regulaarne ohutu jäätmematerjali hävitamine ning pihustuskaabinide filtrite regulaarne hooldus.

Enne selle materjali kasutamist vaadake palun kokkupuutetsenaariume, kui need on lisatud, et tutvuda spetsiifilise lõppkasutamise, kontrollimeetmete ja täiendavate isikukaitsevahendite kasutamise kaalutlustega.

8. JAGU. Kokkupuute ohjamine/isikukaitse

Teave selles jaos sisaldab üldist nõuannet ja juhendeid. 1. jaos kindlaksmääratud kasutusala nimekirjas tuleb uurida iga kättesaadavat erikasutuse teavet, mida anna(vad)b kokkupuute stsenaarium(id).

8.1 Kontrolliparameetrid

Töökeskkonna piirnormid

Ohuteguri piirnorm teadmata.

- Soovitavad seireprotseduurid** : Kui toode sisaldab koostisosi, millele on määratud kokkupuute piirnormid, võib olla vajalik personali, tööruumide õhu või bioloogiline monitoring ventilatsiooni efektiivsuse määramiseks või muud ohjamise meetodid ja/või vajadus hingamisteede kaitsevahendite kasutamiseks. Tuleb viidata järgmistele järelevalve standarditele, nagu näiteks: Euroopa Standard EN 689 (Töökeskkonna õhu kvaliteet. Juhised keemiliste toimeainete sissehingamise mõju hindamiseks, piirnormide toimega võrdlemiseks ja mõõtemetodite kohta) Euroopa Standard EN 14042 (Töökeskkonna õhu kvaliteet. Juhend protseduuride kohaldamiseks ja kasutamiseks, et hinnata kokkupuudet keemiliste ja bioloogiliste toimeainetega Euroopa Standard EN 482 (Töökeskkonna õhu kvaliteet. Üldnõuded keemiliste toimeainete mõõteprotseduuride teostamiseks.) Samuti nõutakse viidet riiklikele juhenddokumentidele ohtlike ainete määramismeetodite kohta.
- : Kõiki tööpiirkondi, sealhulgas vähem ventileeritud piirkondi, tuleb regulaarselt jälgida.

DNELid/DMELid

Toote/koostisosa nimi	Tüüp	Kokkupuude	Väärtus	Elanikkond	Toimed
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	330 mg/m ³	Töötajad	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Nahakaudne	44 mg/kg	Töötajad	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	71 mg/m ³	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Nahakaudne	26 mg/kg	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Suukaudne	26 mg/kg	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
Lahustibensiin (nafta), kerge aroomaadne	DNEL	Pikaajaline Nahakaudne	25 mg/kg	Töötajad	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	150 mg/m ³	Töötajad	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Nahakaudne	11 mg/kg	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	32 mg/m ³	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Suukaudne	11 mg/kg	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	DNEL	Pikaajaline Nahakaudne	208 mg/kg	Töötajad	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	871 mg/m ³	Töötajad	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Nahakaudne	125 mg/kg	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne

8. JAGU. Kokkupuute ohjamine/isikukaitse

	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	900 mg/m ³	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Suukaudne	125 mg/kg bw/päevas	Üldelanikkond [Tarbijad]	Süsteemne
	DNEL	Pikaajaline Sissehingamisel	185 mg/m ³	Üldelanikkond	Süsteemne

PNECid

Ükski PNEC pole kättesaadav.

8.2 Kokkupuute ohjamine**Asjakohane tehniline kontroll**

- : Kindlustada piisav ventilatsioon. Kui on mõistlikult teostatav, peaks selle saavutama kohtväljatõmbe ja hea üldväljatõmbega. Juhul kui need ei ole küllaldased osakeste ja lahusti aurude kontsentratsiooni hoidmiseks allpool töökeskkonna piirnormati, peab kandma sobivat hingamisteede kaitsevahendit.
- : Kasutajatel soovitatakse arvestada riiklikke töökeskkonna ohutegurite norme või teisi samaväärseid näitajaid.

Isiklikud kaitsemeetmed**Hügieenimeetmed**

- : Pesta käed, käsivarred ja nägu põhjalikult puhtaks peale kemikaalide käitlemist ning enne söömist, suitsetamist ja tualeti kasutamist ning tööpäeva lõpul. Potentsiaalselt saastunud riietuse eemaldamiseks tuleb kasutada vastavaid võtteid. Saastunud riietus pesta enne taaskasutamist. Kindlustada, et silmapesupudelid ja hädaabidušid on töökoha läheduses.

Silmade/näo kaitsmine

- : Kasutada silmakaitseid, mis on kavandatud vedelikupritsmete eest kaitsmiseks.

Naha kaitsmine**Käte kaitsmine****Kindad**

- : Kanda sobivaid EN374 järgi testitud kindaid.
- : Kindad lühiajaliseks kokkupuuteks / kaitseks pritsmete eest (alla 10 min): nitril > 0,12 mm Pritsmekaitsega kindad tuleb kemikaalidega kokkupuutumise järel kohe välja vahetada.
Kindad korduva või pikemaajalise kokkupuute korral (läbimisaeg > 240 min) Kui 3. lõigu ohtlike koostisainete seas on mõni alljärgnevaist:
Aromaatsed lahustid (Ksüleen, Toluene), Alifaatsed lahustid või Mineraalõli, kasutage: polüvinüülalkoholist (PVA) kindaid paksusega 0,2–0,3 mm Muudel juhtudel kasutage: butüülkindaid > 0,3 mm Pikaajalise kokkupuute või lekete korral (läbimisaeg > 480 min): kasutage aluskinnastena PE laminaadiga kindaid Mitmesuguste asjaolude tõttu (nt temperatuur, abrasiioon) võib kemikaalidevastase kaitsekinda tegelik kasutusaeg olla märgatavalt lühem kui katsetamisel kindlaks määratud läbitungimisaeg.
Selle toote käitlemiseks soovitusliku kindatüübi või -tüüpide teave pärineb järgmisest allikast: lahustivaikude tootjad ja European Solvents Industry Group (ESIG).
Pole olemas ühtegi kindamaterjali või materjalide kombinatsiooni, mis annaks piiramatu kaitse mis tahes kemikaali või kemikaalide kombinatsiooni vastu. Läbitungimise aeg peab olema pikem kui toote lõppkasutuse aeg. Tuleb järgida kindatootja poolt antavaid juhendeid ja teavet kasutamise, ladustamise, säilitamise ja asendamise kohta. Kindaid tuleb regulaarselt välja vahetada ja ka siis, kui kindamaterjalil on näha vigastuse märke. Alati tuleb veenduda et kinnastel poleks defekte ja et neid hoitakse ja kasutatakse õigesti. Kinnaste omadusi ja efektiivsust võivad vähendada füüsilised/keemilised kahjustused ja halb hooldus. Kaitsekreemid võivad aidata kaitsta naha kokkupuutepiirkondi, aga neid ei tohi kasutada, kui kokkupuude nahaga on juba toimunud. Kasutaja peab kontrollima, et kinnaste tüüp või tüübid toote käitlemiseks oleks kõige sobivamad ja võtma arvesse kasutamise eritingimused nii, nagu need sisalduvad kasutaja tehtud riski hindamises.

8. JAGU. Kokkupuute ohjamine/isikukaitse

- Keha kaitse** : Personal peab kandma antistaatilist riietust, mis on valmistatud looduslikust kiust või kõrgele temperatuurile vastupidavast sünteetilisest kiust.
- : Isikukaitsevahendid tuleb valida vastavuses täidetava tööülesandega ja sellega seotud riskidega ning olema vastava spetsialisti poolt heaks kiidetud enne, kui hakatakse toodet käitlema. Kui on olemas staatilise elektrist süttimise oht, tuleb kanda antistaatilist kaitseriietust. Suurima staatilise elektri vastase kaitse saamiseks peaks rõivastusse kuuluma antistaatilised tunked, saapad ja kindad. Täiendava teabe saamiseks materjali ja disaini nõuete ning testimetodite kohta lugege Euroopa Standardit EN 1149.
- Muu nahakaitse** : Vastavad jalatsid ja täiendavad nahakaitsevahendid tuleks valida selle alusel, millist ülesannet täidetakse ja milliseid ohte see hõlmab ning spetsialist peab need enne selle toote käitlemist heaks kiitma.
- Hingamisteede kaitsmine** : Kasutada kinnitatud standardile vastavat sobivat tolumumaski, kui riskianalüüs näitab selle vajadust. Soovitavad: A2P2 (EN14387). Kaitsemaski valik peab põhinema teadaolevatele ja oodatavatele kokkupuutetasanditele, toote ohtlikkusele ja väljavalitud kaitsemaski ohutule töötamise vahemikule.
- Kokkupuute ohjamine keskkonnas** : Ärge lubage sattumist kanalisatsiooni või veekogudesse.

Enne selle materjali kasutamist vaadake palun kokkupuutestsenaariume, kui need on lisatud, et tutvuda spetsiifilise lõppkasutamise, kontrollimeetmete ja täiendavate isikukaitsevahendite kasutamise kaalutlustega. Käesolevas ohutuskaardis esitatud informatsioon ei asenda käitleja omapoolset riskianalüüsi töökohtadel vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seadusandluses kehtestatud nõuetele. Käesoleva toote käitlemisel tuleb töökohal järgida töötervishoiu ja tööohutuse seadusandluses kehtestatud nõudeid.

9. JAGU. Füüsikalised ja keemilised omadused

Kõigi omaduste mõõtmistingimused on standardsel temperatuuril ja rõhul, kui pole märgitud teisiti.

9.1 Teave üldiste füüsikaliste ja keemiliste omaduste kohta

Välimus

- Füüsikaline olek** : Vedelik.
- Värvus** : Valge.
- Lõhn** : Lahusti.
- Lõhnalävi** : Ei ole (ei ole testitud).
- pH** : Mitterakendatav.
- Sulamis-/külmumispunkt** : Toote olemuse tõttu ei ole asjakohane/rakendatav.
- Keemise algpunkt ja keemivahemik** : 141°C
- Leekpunkt** : Suletud tiigli: 39°C [Pensky-Martens Closed Cup]
- Aurustumiskiirus** : 0.18 (butüülatsetaat = 1)
- Süttivus (tahke, gaasiline)** : Toote olemuse tõttu ei ole asjakohane/rakendatav.
- Ülemine/alumine süttivus- või plahvatuspiir** : LEL: 0.9% (Med. Aliphatic Hydrocarbon Solvent)
UEL: 8% (Med. Aliphatic Hydrocarbon Solvent)
- Aururõhk** : 0.37 kPa (2.78 mm Hg)
- Auru tihedus** : 5 [Õhk = 1]
- Suhteline tihedus** : 1.57
- Lahustuvus(ed)** : Toote olemuse tõttu ei ole asjakohane/rakendatav.
- Jaotustegur: n-oktanool/-vesi** : Toote olemuse tõttu ei ole asjakohane/rakendatav.
- Iseühtimistemperatuur** : Toote olemuse tõttu ei ole asjakohane/rakendatav.
- Lagunemistemperatuur** : Toote olemuse tõttu ei ole asjakohane/rakendatav.
- Viskoossus** : Kinemaatiline (40°C): <20.5 mm²/s

9. JAGU. Füüsikalised ja keemilised omadused

Plahvatusohtlikkus : Normaalsetes hoiu- ja kasutamistingimustes ohtlikke reaktsioone ei toimu.

Oksüdeerivus : Normaalsetes hoiu- ja kasutamistingimustes ohtlikke reaktsioone ei toimu.

10. JAGU. Püsivus ja reaktsioonivõime

10.1 Reaktsioonivõime : Toote või selle koostisosade reageerimisvõimet puudutavad spetsiaalsed testiandmed pole kättesaadavad.

10.2 Keemiline stabiilsus : Püsiv soovitatud ladustamis- ja käitlemistingimustes (vt jaotist 7).

10.3 Ohtlike reaktsioonide võimalikkus : Normaalsetes hoiu- ja kasutamistingimustes ohtlikke reaktsioone ei toimu.

10.4 Tingimused, mida tuleb vältida : Kokkupuude kõrge temperatuuriga võib tekitada kahjulikke laguprodukte.

10.5 Kokkusobimatud materjalid : Tugevalt eksotermiliste reaktsioonide vältimiseks hoida eemal järgmistest materjalidest: oksüdeerivad ained, tugevad leelised, tugevad happed.

10.6 Ohtlikud lagusaadused : Lagusaadused võivad sisaldada järgmisi materjale: süsinikmonooksiid, süsinikdioksiid, suits, lämmastikoksiidid.

Vt punkt 7: KÄITLEMINE JA HOIDMINE ja punkt 8: KOKKUPUUTE OHJAMINE/ISIKUKAITSE, et saada lisateavet käitlemise ja töötajate kaitse kohta.

11. JAGU. Teave toksilisuse kohta**11.1 Teave toksikoloogiliste mõjude kohta**

Segu enda kohta pole andmed kättesaadavad. Kasutatud protseduur, et tuletada klassifikatsioon vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008 [CLP/GHS]. Üksikasju vaata Punktidest 2 ja 3.

Kokkupuude lahustikoostisosa aurudega, mille kontsentratsioon ületab töökeskkonna piirnормi, võib esile kutsuda pöördumatu tervisemõju nagu limaskestade ja hingamisteede ärrituse, samuti ka neerude, maksa ja kesknärvisüsteemi pöördumatuid mõjusid. Sümptoomide ja tunnuste hulka kuuluvad peavalu, peapööritus, väsimus, lihaste nõrkus, unisus ja äärmuslikul juhul ka teadvusekaotus.

Absorptsioonil läbi naha võivad lahustid põhjustada mõningaid ülalpoolloetletud mõjusid. Korduv või pikaajaline kokkupuude selle seguga võib põhjustada naha rasvaarastust, mille tulemuseks on mitteallergiline kontaktdermatiit ja imendumine läbi naha.

Silma pritsimisel võib vedelik põhjustada ärritust ja tagasipöörduvat kahjustust.

Allaneelamine võib põhjustada iiveldust, kõhulahtisust ja oksendamist.

Kus teada, võtab see arvesse viivitusega ja vahetud mõjud ning samuti komponentide kroonilised mõjud lühiajalisest ja pikaajalisest kokkupuutest suukaudsel, sissehingamisel ja nahakaudsel teel ning silma sattumisel.

Akuutne toksilisus

Toote/koostisosa nimi	Tulemus	Liik	Annus	Kokkupuude
Lahustibensiin (nafta), kerge aroomaatne	LD50 Suukaudne	Rott	8400 mg/kg	-
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	LC50 Sissehingamisel Aur	Rott	8500 mg/m ³	4 tundi
	LD50 Suukaudne	Rott	>6 g/kg	-
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	LC50 Sissehingamisel Aur	Rott	8500 mg/m ³	4 tundi
	LD50 Suukaudne	Rott	>6 g/kg	-

11. JAGU. Teave toksilisuse kohta**Ägeda mürgituse hinnangud**

Andmed puuduvad

Ärritus/söövitus

Toote/koostisosa nimi	Tulemus	Liik	Tulemus	Kokkupuude	Vaatlus
Lahustibensiin (nafta), kerge aromaadne	Silmad - Nõrk ärritaja	Küülik	-	24 tundi 100 microliters	-

Kokkuvõte/järeldus : Ei ole saadaval.**Ülitundlikkus**

Andmed puuduvad

Kokkuvõte/järeldus : Ei ole saadaval.**Mutageensus**

Andmed puuduvad

Kantserogeensus

Andmed puuduvad

Reproduktiivtoksilisus

Andmed puuduvad

Teratogeensus

Andmed puuduvad

Sihtorgani suhtes toksilised – ühekordne kokkupuude

Toote/koostisosa nimi	Kategooria	Kokkupuuteviis	Sihtorganid
Lahustibensiin (nafta), keskmiselt alifaadne	3. kategooria	-	Narkootiline toime
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke	3. kategooria	-	Narkootiline toime
Lahustibensiin (nafta), kerge aromaadne	3. kategooria	-	Hingamisteede ärritus
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	3. kategooria	-	Narkootiline toime
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	3. kategooria	-	Narkootiline toime
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	3. kategooria	-	Narkootiline toime

Sihtorgani suhtes toksilised – korduv kokkupuude

Toote/koostisosa nimi	Kategooria	Kokkupuuteviis	Sihtorganid
Lahustibensiin (nafta), keskmiselt alifaadne	1. kategooria	-	kesknärvisüsteem
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke	1. kategooria	-	kesknärvisüsteem

Hingamiskahjustus

Toote/koostisosa nimi	Tulemus
Lahustibensiin (nafta), keskmiselt alifaadne	HINGAMISKAHJUSTUSED - 1. kategooria
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke	HINGAMISKAHJUSTUSED - 1. kategooria
Lahustibensiin (nafta), kerge aromaadne	HINGAMISKAHJUSTUSED - 1. kategooria
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	HINGAMISKAHJUSTUSED - 1. kategooria
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	HINGAMISKAHJUSTUSED - 1. kategooria

Muu teave : Ei ole saadaval.

12. JAGU. Ökoloogiline teave**12.1 Toksilisus**

Segu enda kohta pole andmed kättesaadavad.
Ärge lubage sattumist kanalisatsiooni või veekogudesse.

Kasutatud protseduur, et tuletada klassifikatsioon vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008 [CLP/GHS]. Üksikasju vaata Punktidest 2 ja 3.

12.2 Püsivus ja lagunduvus

Toote/koostisosa nimi	Test	Tulemus	Annus	Inokulaat
Andmed puuduvad				

Kokkuvõte/järeldus : Ei ole saadaval.

Toote/koostisosa nimi	Poolestusaeg vees	Fotolüüs	Biolagunduvus
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	-	-	Kergelt

12.3 Bioakumulatsioon

Toote/koostisosa nimi	LogP _{ow}	BCF	Võimalik
Tööstusbensiin (nafta), hüdrodesulfureeritud, ras-ke	-	10 kuni 2500	kõrge
Lahustibensiin (nafta), kerge aromaatne	-	10 kuni 2500	kõrge
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	-	10 kuni 2500	kõrge
Tööstusbensiin (nafta), hüdrogeenitud, raske	-	10 kuni 2500	kõrge

12.4 Liikuvus pinnases

Pinnas/Vesi : Ei ole saadaval.
jaotuskoeffitsient (K_{oc})

Liikuvus : Ei ole saadaval.

12.5 Püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ning väga püsivate ja väga bioakumuleeruvate omaduste hindamine

See segu ei sisalda klassidesse PBT (püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised) või vPvB (väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad) kuuluvaid aineid.

12.6 Muud kahjulikud mõjud : Puuduvad teadaolevad märkimisväärsed mõjud või kriitilised ohud.
: Vältida mahavoolanud materjali hajumist ja äravoolu ning sattumist pinnasesse, veekogudesse, kraavidesse ja kanalisatsiooni.

13. JAGU. Jäätmekäitlus**13.1 Jäätmetöötlusmeetodid****Toode**

13. JAGU. Jäätmekäitlus

- Kõrvaldusmeetodid** : Jäätmete tekkimine tuleb ära hoida või minimeerida kui vähegi võimalik. Toote, selle lahuste ja kõikide kõrvalproduktide kõrvaldamine peab alati vastama keskkonnakaitse nõuetele ja jäätmekäitluse õigusaktidele ning kõigile kohaliku omavalitsuse nõuetele. Ülejäägid ja mitteringlevad tooted kõrvaldada lepingulise litsenseeritud jäätmekäitleja kaudu. Jäätmeid ei tohi kõrvaldada kanalisatsiooni ilma puhastamata, välja arvatud juhul, kui see vastab täielikult kõigi pädevust omavate ametiasutuste nõuetele.
- Ohtlikud jäätmed** : Jah.
- Euroopa jäätmenimistu (EWC)** : Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlikke aineid sisaldavad värvi- ja lakijäätmed 08 01 11*
- Jäätmekäitlus** : Ärge lubage sattumist kanalisatsiooni või veekogudesse. Kõrvaldada vastavuses kõikide riiklike ja kohalike omavalitsuse eeskirjadega. Kui see toode segatakse teiste jäätmetega, ei pruugi enam esialgne jäätmekood kehtida ja tuleb määrata sobiv kood. Täiendava teabe saamiseks tuleb pöörduda jäätmetega tegeleva kohaliku omavalitsuse poole.

Pakend

- Kõrvaldusmeetodid** : Jäätmete tekkimine tuleb ära hoida või minimeerida kui vähegi võimalik. Pakendijäätmed tuleb korduvkasutada. Põletamist või prügimäge peaks kaaluma ainult juhul, kui korduvkasutamine pole võimalik.
- Jäätmekäitlus** : Kasutades sellel ohutuskaardil esitatud teavet, tuleb tühjade mahutite klassifitseerimise kohta nõu küsida jäätmetega tegelevalt vastavalt ametiasutuselt. Tühjad mahutid tuleb kas kõrvaldada või taastada. Visake konteinerite saastunud toode vastavalt kohalikele või riiklikele õigusnormidele.
- Euroopa jäätmenimistu (EWC)** : Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastatud pakendid 15 01 10*
- Erilised ettevaatusabinõud** : Kemikaal ja pakend tuleb jäätmetena hävitada ohutult. Ettevaatlikult käidelda tühjendatud konteinereid, mida pole puhastatud ega pestud. Tühjadesse konteineritesse või pakendivoodrisse võivad jääda ainejäägid. Toote jääkide aur võib tekitada mahutis väga tule- või plahvatusohtliku atmosfääri. Mitte lõigata, keevitada või käiata kasutatud mahuteid ilma et nad oleksid seest põhjalikult puhastatud. Vältida mahavoolanud materjali hajumist ja äravoolu ning sattumist pinnasesse, veekogudesse, kraavidesse ja kanalisatsiooni.

14. JAGU. Veonõuded

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 ÜRO number	UN1263	UN1263	UN1263
14.2 ÜRO veose tunnusunimetus	VÄRV	PAINT	PAINT
14.3 Transpordi ohuklass(id)/mürgis(ed)	3 	3 	3
14.4 Pakendirühm	III	III	III
14.5 Keskkonnaohud	Ei.	No.	No.
Lisateave	<u>Tunneli koodeks</u> D/E	<u>Emergency schedules</u> F-E, S-E	-

14. JAGU. Veonõuded

14.6 Eriettevaatusabinõud kasutajatele : **Siseveod:** alati vedada püstiasendis, kinnitatud ja suletud pakendites. Tagada, et vedajad oleksid eelnevalt teavitatud tegutsemisest õnnetusjuhtumi või mahavoolu korral.

14.7 Transportimine mahtlastina kooskõlas IMO õigusaktidega : Mitterakendatav.

Multimodaalsed saatmiskirjeldused on informatiivsed ega arvesta konteinerite suurusi. Konkreetse transpordiviisi (mere-, õhustransport jne) saatmiskirjelduse olemasolu ei tähenda, et toode on pakendatud sellele transpordiviisile sobivalt. Enne saatmist tuleb kõigi pakendite sobivust kontrollida ja nende vastavus kohaldatavatele eeskirjadele on toodet transpordiks pakkuva isiku ainuvastutusel. Ohtlike kaupu peale ja maha laadivad inimesed peavad olema saanud väljaõppe kõigi ainetega seotud ohtude ja hädaolukorras vajalike meetmete kohta.

15. JAGU. Reguleerivad õigusaktid

15.1 Ainete ja segude suhtes kohaldatavad ohutus-, tervise- ja keskkonnaalased eeskirjad/õigusaktid

EL määrus (EÜ) nr 1907/2006 (REACH)

XIV lisa - Autoriseerimisele kuuluvate ainete loetelu

XIV lisa

Ükski koostisaine ei kuulu loendisse.

XVII lisa - Teatud ohtlike ainete, segude ja toodete tootmise, turuleviimise ja kasutamise piirangud : Mitterakendatav.

Muud EL õigusaktid

LOÜ sisaldus (2010/75/EU) : 24.3 kaal/kaal
382 g/l

Seveso Direktiiv

Seda toodet võib kalkulatsiooni lisada, et määrata, kas koht vastab peamiste õnnetusohutude küsimuses Seveso direktiivi tingimustele.

Riiklikud õigusaktid

15.2 Kemikaaliohutuse hindamine : Kemikaaliohutuse hindamist pole läbi viidud.

16. JAGU. Muu teave

✔ Esitab teabe, mida on muudetud eelmise versiooniga võrreldes.

Lühendid ja akronüümid : ATE = Ägeda toksilisuse hinnang
CLP = Klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise määrus [EÜ määrus nr 1272/2008]
DMEL = Tuletatud minimaalne toimetase
DNEL = Tuletatud mittetoimiv tase
EUH-lause = CLP eriohulause
PBT = Püsivad, bioakumuleeruvad ja mürgised
PNEC = Arvutuslik mittetoimiv sisaldus
RRN = REACH registreerimisnumber
vPvB = Väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad
N/A = Ei ole saadaval

Vastab EÜ regulatsioonile nr 1907/2006 (REACH), Lisa II

Kem-Kromik 671 Alkyd (Formerly known as SHERWIN M671)

M671

16. JAGU. Muu teave

Tähtsamad viited kirjandusele ja andmete allikad : Määrus (EÜ) nr 1272/2008 [CLP]
ADR = Ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe
IATA = Rahvusvaheliste Õhuvadude Assotsiatsioon
IMDG = Rahvusvaheline ohtlike kaupade mereveo koodeks/eeskiri
Vastavuses eeskirjaga (EK) Nr 1907/2006 (REACH), Lisa II, Euroopa Komisjoni eeskirja (EU) 2015/830 täiendustega
Direktiiv 2012/18/EL ning seotud täiendused ja lisad
Directive 2008/98/EC, and relative amendments & additions
Direktiiv 2009/161/EL ning seotud täiendused ja lisad
CEPE Guidelines

Kasutatud protseduur, et tuletada klassifikatsioon vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassifikatsioon	Põhjendus
Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336 STOT RE 1, H372 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 3, H412	Testi andmete alusel Kalkulatsioonimeetod Kalkulatsioonimeetod Kalkulatsioonimeetod Kalkulatsioonimeetod

Lühendatud H-lausetest : H226 Tuleohtlik vedelik ja aur.
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav.
H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust.
H336 Võib põhjustada unisust või peapööritust.
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel.
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime.
H412 Kahjulik veeorganismidele, pikaajaline toime.
EUH066 Korduv kokkupuude võib põhjustada naha kuivust või lõhenemist.

Klassifikatsioonide [CLP/GHS] täistekst : Aquatic Chronic 2 PIKAAJALINE (KROONILINE) OHT VEEKESKKONNALE - 2. kategooria
Aquatic Chronic 3 PIKAAJALINE (KROONILINE) OHT VEEKESKKONNALE - 3. kategooria
Asp. Tox. 1 HINGAMISKAHJUSTUSED - 1. kategooria
Flam. Liq. 3 TULEOHTLIKUD VEDELIKUD - 3. kategooria
STOT RE 1 MÜRGISUS SIHTELUNDI SUHTES - KORDUV KOKKUPUUDE - 1. kategooria
STOT SE 3 MÜRGISUS SIHTELUNDI SUHTES - ÜHEKORDNE KOKKUPUUDE - 3. kategooria

Trükkimiskuupäev : 09, Veebr., 2022.

**Väljaandmiskuupäev/
Läbivaatamise kuupäev** : 09, Veebr., 2022

Eelmise väljaande kuupäev : 03, Veebr., 2022
: Kui varasem valideerimiskuupäev puudub, pöörduge lisateabe saamiseks edasimüüja poole.

Versioon : 13

Märkus lugejale

Igal kliendil või selle ohutuskaardi saajal on soovitatav uurida seda hoolikalt ning tutvuda, kui see on vajalik või asjakohane, ka muude materjalidega, et teadvustada või mõista sellel ohutuskaardil esitatud andmeid ja tootega seotud ohte. See teave on esitatud heas usus ja olles arvamusel, et see on avaldamise kuupäeval õige. Siiski ei anta selle kohta ei otsest ega kaudset garantiid. Siin esitatud teave kehtib ainult saadetava toote kohta. Mis tahes materjali lisamine võib muuta toote koostist ning sellega seotud ohte ja riske. Tooteid ei ole lubatud ümber pakkida, modifitseerida või toonida, välja arvatud tootja poolt eraldi sätestatud juhiste alusel, sealhulgas, kuid mitte ainult, lisada tootja, poolt määratlemata tooteid või tooteid kasutada või lisada tootja poolt määratlemata proportsioonides. Regulaatiivasutuste nõuded võivad muutuda ning asukohast ja jurisdiktsioonist olenevalt erineda. Kõigis riiklikes, föderaalsetes, osariigi, maakondlikes ja kohalikes

Väljaandmiskuupäev/
Läbivaatamise kuupäev

: 09, Veebr., 2022

Eelmise väljaande
kuupäev

: 03, Veebr., 2022

Versioon : 13

14/15

SHW-A4-EU-CLP44-EE

16. JAGU. Muu teave

õigusaktides nõutavate meetmete järgimise tagamise eest vastutab klient/ostja/kasutaja. Tootja ei saa kontrollida toote kasutustingimusi; selle toote kasutamiseks ohutute tingimuste loomise eest vastutab klient/ostja/kasutaja. Klient/ostja/kasutaja ei tohi kasutada toodet muul eesmärgil peale nende, mis on kirjas selle ohutuskaardi vastavas osas, pöördumata esmalt tarnija poole, et saada kirjalikud käitlusjuhised. Teabeallikate, nt eri tootjate ohutuskaartide, rohkuse tõttu ei saa tootja vastutada muust allikast pärinevate ohutuskaartide eest.